MEKTUP

İÇİNDEKİLER

MİSAFİR

Mevsim kıştı. Uzun zamandır güneşin sıcaklığını hissetmeyen kasabamız karlar altındaydı...

Buz gibi bir hava vardı dışarıda. Dağlara kadar uzanan bulutların arasından süzülen güneş ışınları,

bir an kasabamızın bulunduğu ovayı aydınlattı. Nehir boyunca uzanan söğüt ağaçları rüzgârla sallanıyor, dallara birikmiş kar yığınları dökülüyordu. Bu sırada bir karga sürüsü de gürültüler çıkararak evlerin üzerinden geçiyordu.

Sokaklar sessiz ve sakindi. Evlerin saçaklarından sarkan sivri buzlar sapasağlamdı.

Vakit öğleyi çoktan geçmişti. Artık yavaş yavaş ikindi oluyordu. Evimizin penceresinden etrafı seyrediyordum. Bir ara gökyüzündeki kara bulutlara takıldı gözlerim. Tam bu sırada güneş bulutların arkasında kalınca, hava birden kararıverdi. Dondurucu bir rüzgâr karları savuruyordu. İkindi ezanı okunmaya başladı. Üşümüşüm. Balkondan son bir kez daha seyrettim nehir yatağını. Odaya girdiğimde annem sobayı kontrol ediyordu:

– İçerisi soğumaya başladı. Odun getireyim, dedi.

Bir kedi gibi sobanın kenarına sokuldum. Duvara dayalı yastığa sırtımı verip, uyuklamaya başladım. Ayaklarımı gerip, göz kapaklarımı hafifçe araladım. Annem sakince dışarı süzüldü. Tam tatlı bir rüyaya dalacakken, ayak sesleriyle irkildim. Ardından:

– Aleykümselâm. Hoş geldiniz, içeri geçin, dedi annem.

Konuşulanlara kulak kabarttım.

Annem:

– Üşümüşsünüz, ben de odun almaya gidiyordum. Hemen getireyim.

Babam:

– Ben alırım, sen bize sofra hazırlayıver, dedi.

Tanımadığım bir erkek sesi:

– Ben döneyim, yoksa otobüsü kaçıracağım... Sözünün devamını getiremedi.

– Olur mu Kâzım, onca yoldan geldiniz. Hem ikindi ezanı daha yeni okundu. Namazı birlikte kılarız.

Babam sözünü bitirmeden ağlama sesi yükseldi. İnce, titrek bir ağlama sesiydi bu... Yavaşça yerimden kalktım. Açık kapıya dayandığımda annemle birlikte küçük bir kız mutfağa giriyordu. Kız ağlamasına devam etti. Daha önce hiç görmediğim bir adam kapıda, mahcup bir vaziyette gözyaşlarının arasında bana gülümsemeye çalışarak:

– Merhaba küçük bey, dedi.

Bir şey söylemeden iki yanıma sallandım. Uykulu gözlerimle hafiften karşılık verdim:

– Hoş geldiniz.

Az sonra babam kucağında odunlarla gözüktü:

– İçeri geçsenize... Oğlum misafiri içeri davet etsene! Bak dışarıda üşüdük.

Onlar salona geçerken mutfağa yöneldim. Kızın yazması çözülmüş, yanakları ağlamaktan ıslanmıştı. Hâlen hıçkırıklarını tutamıyordu. Annemin vermiş olduğu çanağı, güçsüz elleriyle kavradı. Tepsiye koyup ayakta bekledi. Annem sofra beziyle ekmek torbasını kıza uzattı:

– Hadi Gülizar, bunları salona götürüver kızım.

Gülizar'ın bitmek üzere olan hıçkırıkları bir anda artıverdi. Olduğu yere çöküp yeniden ağlamaya başladı. Ne olduğunu anlayamadan olanları seyrediyordum. Annem yere çömeldi. İki eliyle kızın çenesinden tutup başını kaldırdı. Yazmanın bir ucuyla gözlerini sildi:

– Ağlamayı bırak, bundan sonra burası senin de evin, diye teselli etmeye çalıştı.

Evi mi? Bu da kim? Biraz kaşlarım çatıldı tabi. Daha dikkatli baktım. Başı önünde, yanımdan geçerken, bana çarptı. Neredeyse düşecektim.

– Önüne baksana, diye sertçe söyleyiverdim. Fakat o anda beni duyacak hâlde değildi.

Sebebini bilmediğim bir durumdan dolayı ağlıyordu işte...

Babam kollarını sıvamış, semaverden sıcak su alıyordu. Annem içeri girdi:

– Sofrayı kuracaktım...

Babam birden ayağa kalkarak:

– Önce namaz, dedi. Yemek biraz beklesin.

Kâzım amca da kollarını sıvamış, babama abdest alacak yeri soruyordu.

Babam lâvaboyu gösterdi:

– Buyur Kâzım, suyu da ılıştırdım.

Kâzım amca bana şöyle bir bakıp, babama:

– Senin oğlan da büyümüş, dedi.

– Büyüdü ya, ikinci sınıfa gidiyor. Okumayı da söktü. Yakında daha güzel okuyacak inşaallah, dedi.

Bu güzel sözler hoşuma gitmişti. Kâzım amcayla gülüştük.

Annem seccadeleri sobanın kıyıcığına serdi. Kâzım amca bana:

– Haydi sen de abdest al. Birlikte kılarız, dedi.

Ben çoraplarımı çıkarmaya çalışırken, mutfak kapısının aralığından, içeride ağlayan Gülizar'ı gördüm. İç geçire geçire ağlıyordu. Hâlâ ne olduğunu anlayamamıştım.

Namazdan sonra salona sessizlik hâkimdi. Kederli bir havada yemeğe oturduk. Kâzım amca ve kızının ağzında lokmalar büyüdükçe büyüdü. İkisi de yemeğin bitmesini hiç istemiyor gibiydi.

Annem siniyi kaldırdı. Gülizar'la babası sedire oturdu. Uzun süre birbirine küs gibi başları önünde

beklediler. Bekleme arttıkça, Kâzım amcanın gitme vaktinin geldiğini anlıyordum. Kalkmak istiyor, nedense bir türlü kalkamıyordu.

– Eh, ben gideyim, otobüsü kaçırmayayım, dedi.

Kız, kendinden beklenmeyen bir çeviklikle, yüzü hafifçe sakallı, babasına sarıldı:

– Beni bırakma baba! Bırakma beni!

Durmadan feryat eden Gülizar, var gücüyle babasını sıkıca tutuyor, ondan ayrılmak istemiyordu. Babasının dudaklarından anlaşılmaz bir şeyler döküldü:

– Kızım...

Annem, kızı incitmemeye dikkat ederek kolundan tuttu ve yatak odasına götürdü. Babam:

– Kâzım, sen hiç merak etme, kendi çocuğum gibi bakacağım ona.

Kâzım amca, sedire düşen fesini alıp başına geçirdi. Sonra da kulaklarını örtecek kadar aşağı çekti. Bir yandan da soğukla kurumuş yanaklarına gözyaşları akıyordu Kâzım amcanın. Bu hüzünlü hâliyle babama yönelerek:

– Ne yaparsın, yoksulluk işte... Kış da çok sert geçiyor bu yıl. Biz kendimize bakamıyoruz doğrusu... Anlayacağın ne yapacağımı şaşırdım. Sonra aklıma sen geldin.

Bir an babamla göz göze geldiler. Kâzım amca oldukça bitkin bir vaziyette:

– Allah sizlerden razı olsun, dedi.

Babam, biraz da kendini zorlayarak hafifçe tebessüm etti ve Kâzım amcanın omzuna dokundu. Baktım babamın da yanakları ıslanmıştı:

– Dükkânda bana yardım eder. Seneye de okula gönderirim inşaallah.

Bunu duyunca Kâzım amcanın gözleri birden parıldadı, gözyaşlarının arasında sevincini belli etti:

– Sahi gönderir misin?

– Gönderirim tabi, ne gerekirse yaparız Allah'ın izniyle. Hadi ağlamayı bırak, Gülizar artık benim de kızım.

– Okul yaşı da geçti. Hiç olmazsa burada okula gider, bir şeyler öğrenir. Ben okuyamadım, bari kızım okusun, cahil kalmasın.

Birlikte oturdukları yerden kalktılar. Sessizce ayakkabılığa çıktık. Kâzım amca gürültü yapmamaya çalışıyor, söyleyeceklerini babama fısıldıyordu. Köşedeki çantayı eline aldı ve:

– Bunda eşyaları var, deyip babama verdi. Gazete kâğıdıyla örtülü çantanın bir ucundan oyuncak bebeğin kolu sarkıyordu. Birkaç parçadan ibaret eşyalarını

salona götürdüm. Dışarıda babamla Kâzım amcanın konuşmaları devam ediyordu. Bu sırada yatak odasından da hafif hıçkırıklar geliyordu. Ne yapacağımı şaşırdım. Demir kapı sertçe kapandı, tok bir ses içeri kadar duyulmuştu. Az sonra yatak odasının kapısı büyük bir gürültüyle açıldı:

– Baba! Baba, beni bırakma lütfen! Beni de götür baba!

Annem kızın arkasından yetişemedi. Salona çıkarken babamla çarpıştı. Babam Gülizar'ın iki kolundan sağlamca tuttu. O çırpınıyor, dışarı çıkmak istiyordu. Başını iki yana sallarken tokası fırladı, saçları darma dağanık oldu. Çırpınışları yavaşlayan Gülizar, çaresizlik içinde hıçkırıkların arasında boğuldu kaldı. Babam yanına çöktü. Şefkatle Gülizar'ın gözlerine bakarak:

– Kızım, ağlama. Bak ben de ağlayacağım, dediyse de duymadı. Annem Gülizar'ı kolundan tutup kaldırdı. Ona sevgi dolu gözlerle bakıp yüzüne düşen saçlarını topladı ve:

– Gel kızım, elini yüzünü yıkayalım. Sonra da biraz konuşuruz, dedi.

Onlar lâvaboya giderken babam derin bir nefes aldı. Uzun uzun bana baktı. Eliyle gözyaşlarını sildi ve:

– Gülizar bundan sonra bizimle kalacak. Sana da ablalık yapar, tamam mı, dedi.

KÖR OLASI KISKANÇLIK

Uzun kış gecelerinden biri daha böylece başlamıştı. Dışarısı ayazdı. Arada bir perdeyi açınca, dalları yerlere kadar eğilen kupkuru erik ağacını, dutu, armutu görüyordum. Kışın şiddetli soğuğu

ile gecenin zifirî karanlığı bir araya gelmişti. Bu manzarayı görünce içimi bir korku kaplıyor ve hızla perdeyi kapatıp sıcak evimize dönüyordum. Yemekten sonra babam bize masal anlattı. Gülizar ise daha ilk akşamdan uyuyup kalmıştı...

Annem:

– Kızı şimdilik Orhan'ın odasına yatıralım, dedi.

Biraz uykum vardı, ama bu söz üzerine uykum birden kaçıverdi:

– Benim odama mı?

Babam masalı bırakıp, anneme baktı.

– İstemem, dedim. Odamı kimseye vermem!

Aslında Gülizar çok iyi birine benziyordu. Fakat her şeyime ortak olacağını düşündüğüm için, ondan pek hoşlanmamıştım. Annem benim sözlerim üzerine bir süre karar verememişti. Babam:

– Bu akşamlık yatsın. Yarın diğer odalardan birini hazırlarız, dedi.

Annem benim için salona yatak serdi. O gece bir türlü gözüme uyku girmedi. Geç saatlere kadar olanları düşündüm. Bu kız bizim eve niçin gelmişti?

Babası onu bize niçin bırakmıştı?

Daha sonra öğrendiğime göre, benden bir yaş büyük olan Gülizar, meğer parasızlıktan köyde okuyamamış. Geçen yaz iki inek almışlar. Biri ölünce ne yapacaklarını şaşırmışlar. Alacaklı gelip kapıya dayanmış. Birkaç gün sonra da diğer ineği alıp götürmüşler. Ne yapsın Kâzım amca? Kızının okumasını çok istediği için, ondan ayrılmayı göze almış. Kasabaya geldiğinde babamın dükkânına uğramış. Babam da "Bize getir, bizde kalsın." demiş. Babamla annem bu işten memnunlar, ama ben henüz karar veremedim.

Sabahleyin annemin telâşıyla uyandım. Odamdan çıkarken salona soğuk girdi. Pencere açılmıştı. Uykulu gözlerle etrafıma bakındım. Annem döşeği balkona çıkarıyordu. Gülizar herhâlde hastaydı ki daha ilk günden yatağı ıslatmıştı. Annem alabildiğine hoşgörülü bir eda ile onun elinden tutup banyoya götürdü.

Evden, anne-babasından ayrılmasının yanına bu olay da eklenince, Gülizar tamamen suskunlaştı. Benimle ne konuşuyor ne de oynuyordu. Yemekten çabucak kalkıp odasına gidiyor, bize hiç karışmıyordu. Yaklaşık iki ay evimizde âdeta bir yabancı gibi yaşadı.

Kış bitmiş, ağaçlar tomurcuklanmaya başlamıştı. Bir sabah kalktığımda Gülizar'ı annemin yanında buldum. Mutfaktaydılar. Gülizar eline tavayı aldı. Ocağın üstüne koydu. Yumurtaları aynen annemi taklit ederek kırıyordu. Üstelik o ürkek ve mahzun kız gitmiş, yerine yüzünde gülücükler açan biri gelmişti. Kapıya dayanıp onları seyrettim.

İşlerine öyle dalmışlardı ki kıskandım. Bu arada Gülizar:

– Okula gidecek miyim Ayşe teyze, diye sordu.

Annem tabakları tepsiye koydu. Bir yandan da cevap yetiştiriyordu:

– Tabi gideceksin kızım.

– Geç kalmadım mı?

– Geç kaldın ama...

Annem elindeki bardakla ortada kalakaldı. Nasıl devam edeceğini düşündü. Yaşının geçtiğini, şimdi üçüncü sınıfta olması gerektiğini, babasının fakirliği yüzünden onu okula gönderemediğini anlatacaktı, vazgeçti. Yeni yeni evimize ısınmaya çalışan Gülizar'ı tekrar üzmemek için annem lâfını biraz değiştirdi:

– Bu sene geçti artık. Seneye Orhan'la birlikte gidersin.

Gülizar elini tavaya uzattı. Birden geri çekti. Eli yanmıştı, musluğu açıp soğuk suya tuttu. Aklı hâlâ okuldaydı:

– Yaşım büyük diye almazlarsa...

– O nasıl söz! Seni almayacaklar da kimi alacaklar?

Güneş yenice camdan içeri vururken, Gülizar çok huzurluydu. İçi umutla doluydu ve bu umut onun yüzüne yansımıştı âdeta... Birdenbire anneme döndü. İçten bir sesle:

– Ana be! Okula gitmeden önce okumayı öğrenemez miyim, deyiverdi. Bütün konuşulanları duyuyordum. Şaşırdım, kızdım, kıskandım...

Annem ona bakıp kaldı. Gülizar hareketsiz, ağzı açık... O da bu sözleri nasıl söylediğinin şokunu yaşıyordu. Bu kadar kısa sürede anneme ısınacağını tahmin etmemiştim.

Gülizar gayet mahzun bir çehreyle hafifçe gülümsedi. Güneş bir sabah ılıklığıyla saçlarına vuruyordu. Konuşurken biraz başını eğdi ve:

– Köye mektup yazmak istiyorum da, dedi.

Mutfağa serin bir bahar havası girdi. Annem gülümseyerek çömeldi. Gülizar'ın yanaklarına düşmüş iki damla gözyaşını sildi ve:

– Hemen başlayalım. Orhan'ın kitaplarına baka baka öğrenirsin, dedi.

Gülizar'ın sevinç çığlıklarını duymamak için kapıyı çarpıp kaçtım.

Arkamdan:

– Kimdi o? Kapıyı çarpıp giden kimdi, diye söylendi annem. Ardından gülüşmelerini duydum.

Gülizar, köyden gelen ilk mektubu bana okuttu. Heceleyerek kelimeleri tamamlamaya çalışırken, "Hadi canım!" diye sabırsızlanıyordu. Hop oturuyor, hop kalkıyor bir an önce bitirmemi bekliyordu. Ben de bilerek ağırdan alıyor ve bundan

gizli bir haz duyuyordum. Dayanamayıp mektubu yırtarcasına çekti:

– Ver şunu! Ben de anama okuturum...

O kapıya varmadan kıskançlıkla arkasından bağırdım:

– O senin annen değil, benim annem!

Ben böyle deyince Gülizar'ın eli kapı tokmağında kalakaldı.

– Seni sevmiyorum. Sana okumayı öğretmeyeceğim, dedim. Yüzüm sinirden kıpkırmızı olmuştu. Yan gözle bana bakıp:

– Öğretmezsen öğretme! Yakında ben de öğreneceğim okumayı, diyerek bahçeye çıktı.

Ona iyice kızmıştım. Çok çalışmış ve annemin yardımlarıyla gerçekten de okumayı öğrenmişti Gülizar. Onun başarısına sevineceğime, kardeşçe sevincini paylaşacağıma daha fazla kıskanmaya başlamıştım.

Sonraki günlerin birinde postacı yine geldi. Köyden Gülizar'a bir mektup gelmişti. Mektubu ben aldım. İçimde yanan intikam ateşini söndürmek için, elime fırsat geçmişti. Arka bahçe-

ye dolandım. Kimsenin görmeyeceği bir köşede mektubu yırtıp yere attım. Parçaları bir kenara yığıp yaktım. Kâğıtlar tamamen yanmış, sadece külleri kalmıştı. Onları tam ayağımla ezerken:

– Pav! diye biri kulağımın dibinde bağırdı. Öyle korkmuşum ki yerimden sıçradım.

– Korkuttum seni, diye bağıran Gülizar'la karşılaştım. Yaptıklarımdan Gülizar'ın hiç haberi yoktu. O beni bir kardeş belliyor, benimle oynayıp şakalaşmak istiyordu. Korkuyla birlikte suçluluk duygularım birbirine karıştı. Dilim tutuldu. Şaşkınlığım geçmeden o kaçmaya başladı. Ben de numaradan onu kovaladım. Suçüstü yakalanmadığıma içten içe pek sevinmiştim. Fakat bir yandan da içime garip bir sıkıntı çökmüştü. Hem de nasıl?

* * *

BİSİKLET

Bu sabah annem önlüğümü giydirirken sevinçliydim. Yaz mevsimi yaklaşıyordu. Yakında okullar tatil olacaktı. Artık okuma yazmayı çok iyi beceriyordum. Derslerim oldukça iyiydi. Babamın

alacağı bisikletle gezeceğim günlerin hayalini kuruyordum. Şimdiden bisikletimi sürdüreceğim arkadaşlarımı sıraya dizmiştim. Elimde küçük bir liste, her gün kontrol ediyordum. Ama bu umutlarım kısa sürdü.

Bir akşam babam eve geç geldi. Onu bahçe kapısında karşıladım. Babam gayet ciddî ve sertti. Söylediklerimi dinlemeden eve girdi. Arkasından bakakaldım. Canı çok sıkkındı besbelli. Yemekten sonra bisikleti ne zaman alacağını sordum. Beni tersledi:

– Ne bisikleti? Bisiklet alacak para falan yok, dedi. Sonra da yerinden kalkıp dışarı çıktı. Ev sessizliğe gömüldü. Gülizar sedirde bizi seyrediyordu. Ne olduğunu anlayamamıştım. Annem beni kucağına aldı:

– Bak oğlum, babanın borcu artmış. Şehirden yüklüce bir mal almış. Ama satamamış, aldıkları elinde kalmış.

– ...

Daha sonra annem şefkatle beni bağrına çekip saçlarımı okşadı:

– Hem seneye Gülizar ablan da okula başlayacak.

Masraflarımız artacak. Olmazsa senin bisikleti gelecek yıl alırız. Tamam mı benim akıllı oğlum?

– Gelmeseymiş o zaman!

Annem, bu kez de sevecen elleriyle yüzümü tutup sordu:

– Kim gelmeseymiş?

Yavaşça başımı pencereden tarafa çevirdim. Lâmbanın ışığı altında gözleri parıldayan Gülizar'a baktım ve:

– O, evimize gelmeseydi babam bana bisiklet alırdı, dedim.

Gülizar, kederli bir şekilde yerinden kalkıp odasına doğru yürüdü. Annem çok üzülmüştü. Kızgın bir tavırla:

– O nasıl söz? Ablan işlerimize yardım ediyor.

– Bana ne, bana ne, deyip kucağından indim. Babam sıkıntılı bir şekilde kapıyı açınca, konuşmamız kesildi:

– Ben Hasan ağaya kadar gideceğim, dedi.

Annem kapıya çıktı. Fısıltılar hâlinde konuştular. Ne dediklerini duyamadım. Ama bana göre bu kız evimize uğursuzluk, bereketsizlik getirmişti.

Çünkü artık bisiklet alamayacaktık. Çantamdan, yaptığım listeyi çıkardım ve öfkeyle yırtıp attım. Salonda Gülizar'la karşılaştım:

– Senin yüzünden arkadaşlarıma rezil olacağım! Oysa ben listemi bile yapmıştım, dedim. Arkasına bile bakmadan yanımdan kaçtı.

Ertesi gün babam erkenden iş yerine gitti. Öğlene doğru evde tek başıma kalmıştım. Yatak odasına girdiğimde masanın üstünde küçük bir çanta duruyordu. Çantayı açtım, içinde bir tomar para vardı. Gözlerim dört açıldı. Demek bunlar benim bisikletimin paralarıydı. Tomarı çıkarınca paralar masanın üzerine saçıldı. Birazı da yere döküldü. Eğilip onları toplarken aklıma bin türlü şey geldi. Madem babam bana bisiklet almayacak. Şunlardan birkaç tanesini alsam da dondurmacıya gitsem. Dondurma alıp afiyetle yesem, hem de arkadaşlarıma ısmarlasam ne güzel olurdu. Böylece onlar da beni affederdi.

Karışık şekilde paraları çantaya yerleştirdim. Birkaç tanesini de cebime koydum. Tam evden çıkacaktım ki geri döndüm. Zihnim iyice karışmıştı. Ya çantadan para aldığım anlaşılırsa... Para tomarını düzeltmeye çalıştım, ama yine de belli olabilirdi. Bunları düşünürken kafamda şimşekler çaktı. Birkaç tane daha para alıp doğru Gülizar'ın odasına girdim. Çantasını yatağın altından çıkarıp paraları içine koydum.

Kendimi alelâcele sokağa attığımda hâlâ korkum geçmemişti.

POSTACI VE SIRLI YOLCULUK

Öğleden sonra eve döndüm. Sokağa girdiğimde postacı bizim evden çıktı. "Eyvah, kaçırdım!" diye hayıflandım. Bu sıcak havada postacı ağır aksak adımlarla gözden kayboldu. Bahçeye girdiğimde

oldukça dalgındım. Gürültüyle biri bana doğru koşuyordu. Bu gelen Gülizar'dı. "Acaba yaptığımı öğrendi mi?" diye endişelendim. Hiçbir şey söylemeden, ağlayarak sokakta kayboldu. Merakla arkasından seslendim:

– Nereye gidiyorsun?

Beni duymadı bile.

– Nereye gidersen git! Umurumda değil, diye bağırdım arkasından.

Gülizar'ın paraları alıp kaçmasından endişelendim. Hemen yatak odasına girdim.

Etrafa biraz daha dikkatli bakınca babamın eve uğradığını anladım. Demek ki babam paraları alıp gitmişti.

Rahatlamış olarak tekrar bahçeye çıktım. Ben salıncaktayken annem geldi:

– Gülizar'ı gördün mü?

– Sokağa çıktı.

– Çağırır mısın?

– Ne yapacaksın anne?

– Birlikte kitap okuyacaktık.

– Peki, dedim. Salıncaktan inip, bir müddet sokakta onu aradım. Mahallenin bir başından okula kadar olan yeri dolaştım, bulamadım. Bakkal Mustafa amcaya sordum, görmediğini söyledi.

Eve döndüğümde babamla karşılaştım. Gözleri bir noktaya takılmış, kendi kendine söyleniyordu:

– Allah Allah! Kim alır, çantamdan bu parayı, kim alabilir?

Annemin ağlamaklı sesini duyunca, aklım başıma geldi. Babam:

– Ben bu parayı borcumu ödemek için borç aldım. Teslim etmeye gittiğimde, alacaklı "Bu para eksik." demesin mi. Kan beynime çıktı. Ben ne yaparım şimdi? Nereden bulurum parayı?

Annem yine ağlamaklı:

– Bilmiyorum bey. Ben evde yoktum. Nerden bileyim?

Yavaşça kapıyı açtım. Bu sırada babam:

– Abdest alayım. Yoksa çıldıracağım, diyerek yanımızdan ayrıldı.

Annem beni görünce heyecanlandı ve ayağa kalktı. Gülizar'ın nerede olduğunu sordu.

– Bulamadım. Hiç kimse de görmemiş, dedim.

Bu sırada annemi çok mahzun ve bitkin görmüştüm:

– Ne oldu anne çok üzüntülüsün?

Annem yüzüme manalı manalı bakarak:

– Babanın parası eksik çıkmış, dedi.

Nasıl oldu bilmiyorum bir an söyleyiverdim:

– Gülizar almış olmasın!

Bir süre sessizlik oldu. Annem babama, babam anneme baktı.

– Şunun odasına bir bakalım, dedi babam.

Annem, küçük odayı araştırıp karıştıran babama, sertçe söylendi:

– O yapmaz bunu!

Sonra bakışlarını bana dikti. Babam yatağın kıyısındaki çantayı aldı. Gazete kâğıtlarını karıştırınca üç-dört tane kâğıt para gözüktü. Anneme baktım yüzü bembeyaz oluverdi. O hâlâ Gülizar'ın böyle bir şey yapacağına inanmıyordu.

Artık olanlar olmuştu. Şeytana uyup hem hırsızlık yapmış hem de Gülizar'a iftira atmıştım.

Tam bu sırada ikindi ezanı da okunmaya başladı. Babam biraz olsun yatışmıştı. Ceketini giyerken:

– Camiye çıkıyorum, dedi.

Bu sırada beni gördü:

– Gülizar nerde?

Suçluluk duygusu içinde cevap veremedim. Öylece susup kaldım. Annem araya girerek beni rahatlattı:

– Birazdan gelir.

– Gelsin gelsin de şu paralara ne yaptığını öğreniriz, dedi.

Annem yatağın baş ucunda açılmış bir mektup zarfı buldu. Elinde evirip çevirdi. Üzerinde Gülizar'ın adı yazılıydı fakat içi boştu. Herhâlde Gülizar'a bir mektup daha gelmişti. Yine de o an pek bir şey anlayamadık. Bir an önce Gülizar'ın gelmesini bekledik. Gelince ne olacaktı ki?

Gülizar akşam gelmedi. Babam garaja gitti. Döndüğünde onun köye kaçtığını öğrendik. "Parası falan da yoktu. Paraları o değil, ben çalmıştım. Bu durumda Gülizar köye nasıl gitti acaba?" diye düşünmeye başladım bir an. Sonra da köye giden dolmuşçuya "Beni anneme babama götürün!" demiş, o da Gülizarı kırmamıştır, diye geçti aklımdan. Öyle ya da böyle Gülizar evimizden ayrılmıştı. Sırf benim attığım bir iftira yüzünden, annem ve babam Gülizar'ın hırsızlık yaparak evden kaçtığını sanıyorlardı. Oysa bu masum kızın niçin birdenbire evi terkettiğini henüz anlayamamıştım. Neydi bu sırlı yolculuğun sebebi? Yoksa postacı, Gülizar'a mühim bir haber mi getirmişti?

İçimi bir sıkıntı kapladı. Akşamın karanlığından üzerime gölgeler geliyor, âdeta bana çığlıklar atıyordu. Suçluydum. Bir türlü doğruyu söyleyemedim. Annemle babam bahçede geç vakte

kadar oturdular. Bense uyumak için kendimi ne kadar zorladımsa da başaramadım. Sağa sola dönüyor, bir türlü uyuyamıyordum. Sıkıntıyla atletim terden su oluyordu. İçimi bir pişmanlık ateşi sarıyor, vicdanımdan gelen ses “Bunu yapmamalıydın!” diyordu. Yataktan kalkıyor, bahçeye çıkıp olanları anlatmak istiyorum. Kapıya varınca korkuyla karışık bir duygu beni vazgeçiriyordu. Bir ara kapıyı araladım. Babam sarı lâmbanın ışığı altına oturmuş annemle konuşuyordu:

– Hiç anlamadım. Gülizar böyle bir şeyi nasıl yapar?

Annem, sanki öz evlâdını kaybetmiş kadar kederliydi:

– Ben de anlamadım, ama yapmış bir kere...

"Hayır o suçlu değil, ben yaptım! Ben yaptım!" diye bağırmak geldi içimden... Yapamadım... Babam ayağa kalktı ve:

– Geç oldu yatalım, dedi.

Annem:

– Yarın köy dolmuşuna soruver. Sağ salim köye varmış mı bakalım?

Babamın kızgınlığı geçmiş, olanlara o da çok

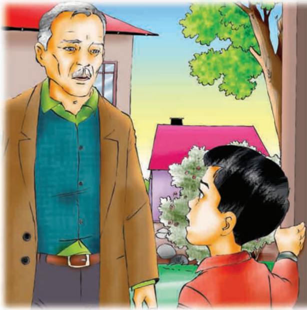
üzülmüştü:

– Peki sorarım, dedi.

Beni görmesinler diye odama döndüm. Babam köy dolmuşlarına sordu mu bilmem, ama ben yemeden içmeden kesildim. Günlerce yalnız başıma dolaştım. Sanki içimde bir ateş yanıyor, alevler

bütün vücudumu sarıyor gibiydi. Arkadaşlarımın ısrarına rağmen onlarla oynayamadım. Yaptıklarımı kimseye de anlatamadım. Günler, haftalar böyle geçip gitti. Gülizar'a iftira attığım günden sonra huzurum kalmamıştı. Hiçbir şey beni mutlu edemiyordu. Doğru dürüst gülemiyor, şakalaşamıyordum. İçimde tarif edemediğim bir burukluk vardı.

İTİRAF

Bir süre sonra, bizim evde Gülizar meselesi unutulmuştu. Kimse ondan bahsetmiyordu artık. Derken bir sabah erken vakitte kapımız çalındı. Bahçedeki güllerin, çiçeklerin kokusu açık pencereden

içeriye doluyordu. Kapıyı açtığımda korkudan bağırmışım. Annem telâşla odadan çıktı:

– Ne oldu Orhan?

Biraz kendimi toparladım ve:

– Gülizar'ın babası, diyebildim. Babam traş olmuş, güzel kokular arasında yanımıza geldi. Annem:

– Kâzım gelmiş.

– Kâzım mı? Niye ki?

Annemle babam misafiri karşılamaya çıktılar. Kâzım amca ezile büzüle:

– Kusura bakmayın, Gülizar'ı getirdim, dedi.

Babam bir şey söylemedi. Elini Kâzım amcanın omzuna koyup:

– Gel şöyle bahçede oturalım, dedi.

Birlikte bahçedeki tahta sandalyelere oturdular. Babam yan gözle anneme baktı. Gözlerim Gülizar'ı aradı. Erik ağacının altında, elinde küçük bir bohçayla, başını önüne eğmiş öylece bekliyordu.

Babamla Kâzım amca bahçede konuşmaya baş-

ladılar. Belli ki çalınan para hakkında konuşuyorlardı. Babam konuştukça Kâzım amcanın yüzü şekilden şekle giriyor, dönüp kızına bakıyordu. Biraz sonra Kâzım amca babamın yanından ayrıldı. Kızına doğru gidecekti, ayakları onu götürmedi, titrediğini fark ettim. Demek babam Gülizar'ı istemedi. Gözlerim doldu, boğazıma bir şeylerin takıldığını hissettim.

Kâzım amca kızının elinden bohçayı aldı. Olanlardan habersiz, Gülizar'ın kuş yüreği kim bilir neler çekiyordu? Yan yan bize baktı. Annemin ördüğü oyalı yazmasının uçlarından saçları dışarı taşmıştı. Yanık, esmerleşmiş yüzünü bir hüzün kapladı. Bir şey söyleyecekti, söyleyemedi. Bunu anladım. Dudakları kıpırdıyor, bağırmak istiyor ama...

Bahçe kapısında durdular. Kâzım amca süklüm püklüm bize doğru geldi. İçeri girecek olan babam geri döndü. Annem ve ben kapının önünde bekliyorduk. Sıcak yaz günlerinden birinin başlayacağı serin bir yaz sabahıydı. Kâzım amca ağlamaklı bir sesle babama:

– Mustafa, onu hoş gör, yapmış bir kere, çocuk işte, dedi. Sonra durdu ve gözlerinden damlalar dökülmeye başladı. Tekrar babama bakarak:

– Affediverseniz...

Cebinden çıkardığı mendille gözlerini sildi. Gülizar, hiçbir şeyden habersiz sokakta bekliyordu. Kâzım amca:

– Ben artık Gülizar'a bakamam. Geçen hafta anası vefat etti.

...

Bu son kelimeler bir taş gibi yüreğime düştü. Gözyaşlarımı tutamadım. Artık dayanacak gücüm kalmadı. Hıçkıra hıçkıra ağlıyordum. Ben ona iftira atarken, o annesini kaybetmişti. Şaşkın bakışlar

arasında bir yandan Gülizar ablama koşuyor bir yandan da bağırıyordum:

– Abla, ablacığım affet beni!

İlk defa ona abla diyor ve ekliyordum:

– Bir daha hiç üzmeyeceğim seni canım ablam.

Böylece boş mektup zarfının sırrını da öğrendik. Meğer köyden gelen haberde annesinin hasta olduğu yazılıymış. Dayanamayıp o gün köye gitmiş. Oysa ben ona neler yapmıştım. Hem ağladım hem de bütün yaptıklarımı bir bir anlattım. Bütün konuştuklarımı hayret ve şaşkınlık içinde dinlediler. Birlikte içeri girip yemek yedik, çay içtik. Başta Gülizar olmak üzere bütün büyüklerim beni hoşgörüyle karşıladı ve affetti.

Babam, geç de olsa doğruyu söylemenin Allah'ın sevdiği güzel bir davranış olduğunu hatırlatarak önce beni teselli etti. "Demek seni ihmal etmişim, sana güzel örnek olamamışım. Aslında bütün suç bende..." diyerek sık sık kendini suçladı ve herkesten özür diledi. İşin en güzel yanı

o gün herkes herkesi affetmiş, kalpler apayrı bir huzura kavuşmuştu. Belki de bu iç huzur ve mutluluk, Allah'ın da bizi affettiğinin bir işareti miydi, bilemiyorum.

Kısa bir sessizlikten sonra babam, kul hakkını çiğnemenin, yalan ve iftiranın çirkinliğini uzun uzun açıkladı. Kıskançlığın kötü sonuçlarıyla ilgili ibretli hikâyeler anlattı. Bunlar arasında en çok ilgimi çeken, Kur'ân-ı Kerîm'de geçen Hazreti Yusuf Peygamberin kıssası olmuştu.

* * *

Gülizar'la gerçek anlamda kardeşliğimizin temelleri işte o günlerde atılmıştı. Ailece onların köyüne gitmiş, annesinin kabrini birlikte ziyaret etmiştik. Babam Yâsin sûresini okurken, Gülizar'ın hıçkıra hıçkıra ağladığını şimdiki gibi hatırlıyorum. Onunla birlikte ben de ağlamış, acısını paylaşmaya çalışmıştım.

Babam:

– Senin annen çok iyi bir insandı. İnşallah cennette annene kavuşur, bir daha da hiç ayrılmazsın, diye Gülizar'ı teselli etmişti.

Uzun süre birlikte okula gidip geldik. Daha sonra Gülizar'ın babası ve kardeşleri de bizim

kasabaya taşındılar. Anne hasretiyle yanıp tutuşan Gülizar, böylece en azından babası ve kardeşleriyle birlikte olmakla teselli buldu.

Şimdi Gülizar Ablam da ben de güzel Anadolu'muzun ayrı köşelerinde bir çeşit bahçıvanlık

yapıyoruz. Nice Gülizarları, Orhanları yetiştirip mutlu geleceğe hazırlamak için ikimiz de öğretmenliği seçtik.

SÖZLÜK

alelacele : Çok acele ederek, çarçabuk

bereket : bolluk, gürlük

bohça : İçine çamaşır, elbise gibi şeyler koyup sarmaya yarayan dört köşe kumaş

çehre : yüz, surat, sima

hayıflanmak : Acınmak, üzülmek, yerinmek, esef etmek

ibret : 1. Yaşanan, okunan ya da dinlenen bir olaydan alınması gereken ders, çıkarılacak sonuç.

2. Yanlış ve kötü davranışlardan sakınmayı sağlayan olgu veya bu olgulardan çıkarılan sonuç

irkilmek : Ürkerek geri çekilir gibi olmak, şaşırıp duraklamak

iftira : Bir insana yapmadığı bir suçu yüklemek, kara çalmak

kederli : Çok üzüntülü, derin üzüntüler ve acılar içinde olan

kıssa : ibretli hikâye, fıkra

kıssadan hisse çıkarmak : Anlatılan bir olaydan ders almak

kulak kabartmak : Belli etmemeye çalışarak dinlemek

mahzun : Üzgün, üzüntülü, kederli

masum : Suçsuz, günahsız

mühim : çok önemli, ehemmiyetli

nehir : büyük ırmak, akarsuların en büyüğü

seccade : Bir kişinin üzerinde namaz kılabileceği halı ya da kumaştan yaygı

sedir : Üzerine oturulan, ancak kol koyacak bir yeri olmayan, üstü minderli ve yastıklı olabilen uzunca bir oturak

semaver : Özellikle çay demlemekte kullanılan, yakacak ocağı kendi içinde bulunan, bakır, alüminyum gibi metalden yapılmış musluklu kap. (Elektrikli türleri de vardır.)

sini : Üzerinde yemek yenen büyük tepsi

süklüm püklüm : Suç işlemiş gibi utanç veya korku içinde, büzülerek durmak

şefkat : Karşılıksız sevgi, (Bir annenin yavrusuna hiçbir karşılık beklemeksizin sevgi göstermesi

yazma : Üzeri desenli, bazen kenarları oyalı ve süslü olan başörtüsü

zifiri karanlık : Çok karanlık, göz gözü görmeyecek ölçüde kapkaranlık